

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1395

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 14 juni 2023

LYDIA PEETERS

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Verkeerseducatie op school - Initiatieven

Basis- en secundaire scholen kunnen van verschillende hulpmiddelen gebruikmaken om hun leerlingen kwaliteitsvolle verkeerseducatie aan te bieden. Provincies en lokale besturen ondersteunen de scholen vaak en diezelfde lokale besturen betrekken soms de lokale politie bij de verkeerseducatie.

De Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) is een van de grote spelers in dit veld. Ze bieden scholen een heel gamma aan zodat de scholen de kwaliteit van hun verkeerseducatie kunnen garanderen.

Gelieve de gevraagde gegevens in een Excel-bestand weer te geven.

1. Weet de minister hoeveel scholen gebruik hebben gemaakt van de ondersteuning van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde? Graag een overzicht per provincie, met vermelding van de gemeente, het onderwijsniveau, de school en indien bekend het betrokken aantal leerlingen, voor het meest recente schooljaar waarvoor cijfers beschikbaar zijn.
2. Heeft de minister gegevens over de mate waarin de lokale politie betrokken is in verkeerseducatie?
  - a) Zo ja, graag een overzicht van de algemene aanpak alsook de betrokkenheid in de concrete educatie. Indien verschillend, graag een overzicht per provincie.
  - b) Heeft de minister indicaties over de evolutie van de rol van de lokale politie de afgelopen jaren?
  - c) Hoe kijkt de minister naar de betrokkenheid van de politie op dit vlak?
3. Denkt de minister dat de huidige verkeerseducatie in de Vlaamse scholen voldoende kwaliteitsvol is?
  - a) Waarop baseert de minister zijn/haar oordeel?
  - b) Op welke manier monitort de minister het al dan niet bereiken van de eindtermen op dit vlak?
  - c) Ziet de minister een link tussen kwaliteitsvolle verkeerseducatie of het ontbreken ervan en de ongevallencijfers?
4. Betreffende de ondersteuning van scholen op het vlak van verkeerseducatie:
  - a) Welke maatregelen en ondersteuning neemt de minister om de kwaliteit te garanderen?

- b) Wat is hiervan voor de laatste 5 jaar de kostprijs per jaar, per ondersteuningswijze of -project?
  - c) Welke maatregelen zal de minister nemen in het geval dat de verkeerseducatie ondermaats is of groeikansen kent? Graag plan van aanpak, met timing en budget.
5. De Grote Verkeerstoets is een veelgebruikt hulpmiddel in deze context.
- a) Denkt de minister dat hij/zij de afname van deze toets meer moet bevorderen bij de scholen die nog niet meedoen aan dit initiatief van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde?
  - b) Wat is daarbij de motivatie?
  - c) Ziet de minister nog andere effectieve hulpmiddelen die verder gepromoot moeten worden? Zo ja, welke?
6. Ziet de minister voor de toekomst nog nood aan beleidsdaden op dit vlak?
- Zo ja, welke?
- Zo niet, evalueert de minister het huidige aanbod als voldoende doeltreffend?
-

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ben Weyts (653), Lydia Peeters (1395).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 1395 van 14 juni 2023
van **BRECHT WARNEZ**

1. Zie de bijlagen 1 en 2.

Wat basisonderwijs betreft nam 69% van de Vlaamse scholen deel aan minstens 1 initiatief van de VSV. In totaal ging het over bijna 2500 scholen:

	Aantal scholen
Antwerpen	731
Limburg	280
Oost-Vlaanderen	550
Vlaams-Brabant	354
West-Vlaanderen	450
Nederlandstalige scholen in Brussel	104
Totaal	2 469

In het secundair onderwijs ligt dit cijfer beduidend lager. Daar nam 28% deel aan minstens 1 initiatief van de VSV:

	Aantal scholen
Antwerpen	131
Limburg	67
Oost-Vlaanderen	92
Vlaams-Brabant	63
West-Vlaanderen	88
Nederlandstalige scholen in Brussel	7
Totaal	448

Voor het basisonderwijs bestaan er al een hele tijd verplichte eindtermen. Deze scholen hebben daardoor een goede traditie om zelf en regelmatig verkeers- en mobiliteitseducatie (VME) te geven of te laten geven. Het secundair onderwijs had op dat vlak lang een inspanningsverplichting (geen eindterm) en ook vandaag is er enkel voor de eerste graad sinds kort een eindterm. Vanuit mijn bevoegdheid blijf ik investeren in een aantrekkelijk en kwalitatief aanbod voor alle scholen.

- Ik heb geen cijfers inzake de betrokkenheid van de lokale politie in verkeerseducatie op scholen.
- De educatieve projecten die we via de VSV aanbieden worden steeds getoetst aan de 'LEARN! Key principles'.

Het LEARN! project (ontstaan na het eerste Europese verkeerseducatieseminar in 2017) heeft tot doel de kwaliteit van het verkeersveiligheids- en mobiliteitsonderwijs in Europa te verbeteren door informatie, hulpmiddelen en middelen te verstrekken aan onderwijsdeskundigen, evenals beleidsaanbevelingen aan besluitvormers. Het project richt zich op de opvoeding van kinderen en jongeren, aangezien zij het recht hebben om veilig op te groeien en verkeersveiligheid daarom een belangrijk en natuurlijk onderdeel van hun dagelijks leven moet zijn.

Het 'LEARN! Key Principles Report' bevat 17 aanbevelingen die in alle landen zouden moeten worden geïmplementeerd om ervoor te zorgen dat iedereen - en vooral kinderen en jongeren - hoogwaardige VME krijgt. Enkele principes gaan bijvoorbeeld over:

- Verkeerseducatie integreren in het curriculum van scholen. Een verticale leerlijn dus, die de VSV ook gratis aanbiedt;
- Scholen betrekken en ondersteunen. Dus ook door politie;
- Randvoorwaarden faciliteren (bijvoorbeeld leerkrachten opleiden, wat de VSV gratis aanbiedt);
- Garanderen dat verkeers- en mobiliteitseducatie gaat over kennis, vaardigheden, gedrag, motivaties, én ook over training in het verkeer;
- Tests, proces- en/of impactevaluaties uitvoeren.

Vanuit mijn bevoegdheid monitor ik de scholen niet op het bereiken van eindtermen. Wel is het zo dat al het educatief materiaal dat de VSV aanbiedt is afgetoetst aan de eindtermen én aan de leerplandoelen van de verschillende onderwijsnetten.

Wat verkeersongevallen betreft is er een link tussen het gebrek aan ervaring die een weggebruiker heeft om deel te nemen aan het verkeer en de kans op een ongeval. Met een verticale leerlijn die start in de kleuterklas, met een goede mix van theorie en praktijk, gericht op kennis, vaardigheden, attitudes en een veilig gedrag willen we daar zo goed mogelijk op inspelen.

4. Naast de hierboven al vermelde 'LEARN! Key principles' betreft de VSV de doelgroepen voor de verkeers- en mobiliteitseducatie zoveel mogelijk bij ontwikkeling van de projecten. Via verschillende adviesgroepen (kleuterscholen, lagere scholen, verkeersouders, buitengewoon onderwijs, secundair onderwijs, externe VME-aanbieders, zusterorganisaties buiten Vlaanderen en de VLOR-commissie Onderwijs en Samenleving) houdt de VSV voeling met de verschillende doelgroepen. Ideeën worden afgetoetst waarbij er ruimte is voor inbreng vanuit alle deelnemers. Dit verloopt via digitale of fysieke vergaderingen, maar evengoed via bevestigingen per mail.

Elke school die zich inschrijft voor een VSV-initiatief, krijgt na afloop van het project of de actie de vraag om te evalueren. In deze evaluatie wordt er gepeild naar de tevredenheid, maar ook naar de inhoudelijke verwachtingen. Elk project wordt nadien verder geoptimaliseerd.

Verder organiseert de VSV elk jaar een aantal grondigere effectmetingen van een aantal van haar projecten. Met een effectmeting gaan ze na of de doelstellingen van het project behaald werden. Voor elk project gaan ze na welke onderzoeksmethode en meetinstrument geschikt is om het effect te kunnen achterhalen. Bij projecten die gedragswijziging tot doel hebben kunnen ze dat met een vragenlijst nagaan. Ze doen telkens een voor- en nameting (met naast de experimentele groep bij voorkeur ook een controlegroep) om na te gaan of de workshop of vorming tot een wijziging in gedrag (of intentie, attitude, kennis, sociale norm, ...) heeft kunnen bijdragen. Elk jaar evalueren ze een tweetal projecten in de diepte om het effect te kunnen aantonen en indien nodig bij te sturen. Zo hebben ze reeds effectmetingen van Helm op Fluo Top (2018), het project rond fietsverlichting Opvallr (2022), Workshops Rijden onder

invloed en Risico's van de Verkeersweken (2018) en workshop Dode hoek en Risico's van de Verkeersweken (2022) uitgevoerd. Daarnaast worden alle projecten steeds gemonitord op bereik en appreciatie.

Voor een gedetailleerd overzicht van de kostprijs van de laatste 5 jaren verwijst ik u naar bijlage 3. Voor haar werking ontvangt de VSV jaarlijks een toelage vanuit het departement MOW. Het aandeel voor het luik verkeers- en mobiliteitseducatie hierbinnen was:

- 2018: 1.654.640
- 2019: 1.649.650
- 2020: 1.420.000
- 2021: 1.503.105
- 2022: 1.561.062

Het aanbieden van verkeersveiligheidseducatie kadert binnen het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen dat richting geeft aan het verkeersveiligheidsbeleid. Dit plan en de rapportering over de uitvoering kan u terugvinden op <https://www.vlaanderen.be/verkeersveiligheidsplan-vlaanderen-2021-2025>.

5. De VSV zal de deelname blijven promoten en aanbevelen aan de scholen. Uit de inschrijvingen voor één van de 3 toetsen (Brons voor het laatste leerjaar, Zilver in het derde leerjaar of de Grote Verkeersstoets in het vijfde leerjaar) blijkt dat ongeveer 1400 basisscholen op z'n minst 1 toets afnemen. Idealiter wordt gewerkt met de 3 toetsen. Dan volgde de school de leerlijn die ontwikkeld werd op de basis van de eindtermen en leerplandoelen en dan is de school zeker dat alle nodige kennis aan bod is gekomen.

Veilig fietsen en stappen houdt ook in dat kinderen de verkeersregels kennen voor voetgangers en fietsers, de betekenis van verkeersborden, de voorrangregels, enzovoort. Ze moeten weten hoe zich te gedragen in de buurt van een groot voertuig en hoe zich zichtbaar te maken in het verkeer. Ze leren gevaar inschatten, zich duurzaam verplaatsen en rekening houden met andere verkeersdeelnemers. Om al de theorie tot bij de kinderen te krijgen dient een school met de 3 toetsen te werken.

Een goede aanvulling op deze toetsen zijn de verkeersbrevetten die garant staan voor zeer praktijkgerichte educatie. Eerst op de speelplaats of in de turnzaal, vervolgens in het echte verkeer. De VSV biedt 4 fietsbrevetten aan: het Loopfietsbrevet (kleuters), het Fietsbrevet Brons (eerste graad), Fietsbrevet Zilver (tweede graad) en het Fietsbrevet Goud (derde graad, na Het Grote Fietsexamen). Daarnaast zijn er drie Voetgangersbrevetten: Brons (kleuters), Zilver (1e graad) en Goud (tweede graad, na Het Grote Voetgangersexamen).

Bij elk brevet hoort een handleiding met spelletjes en activiteiten, om de nodige vaardigheden te trainen. Als de leerlingen er klaar voor zijn, leggen ze een test af, waarna ze hun brevet kunnen behalen. In het vierde leerjaar zouden kinderen zelfstandig en veilig moeten kunnen stappen in het verkeer. Dat kan getest worden met Het Grote Voetgangersexamen (www.hetgrotevoetgangersexamen.be). In het zesde leerjaar verwachten we dat leerlingen veilig en zelfstandig kunnen fietsen in een voor hen vertrouwde omgeving. Het Grote Fietsexamen (www.hetgrotefietsexamen.be) is een aanrader om na te gaan of leerlingen in staat zijn het volgende schooljaar alleen naar het secundair te fietsen.

6. We volgen het aanbod continu op en sturen bij waar nodig, en dit binnen het kader van het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen, zoals vermeld in het antwoord op vraag 4.

BIJLAGEN:

1. [Overzicht basisonderwijs](#)
2. [Overzicht secundair onderwijs](#)
3. [Gedetailleerd financieel overzicht](#)